

ביצה פרק ראשון ביצה

יד.

עין משפט
נר מצוה

קטו א מ"י פ"ג מה' י"ט הלכ' ט"ז
סמ' לאין סה טו"ע א"ח
סמון תקי ספיק' א'
קטו ב ג ד מ"י סס
הלכ' י' סמג סס
טו"ע א"ח סמון תקי
ספיק' א':

(א) [מסכתין י: ושי"א],
(ב) ס"ח א"ל שני וז"ל,
(ג) ספיק' טפ"ח: יומה
מנחין, (ד) פ"י ו"ל נכח אחת
אלה נפשו אחת זה אחר זה.
ר"ל (ה) [מ"ה ר"ל],
(ו) וד"ל כפ"י רבינו חננאל
ג"ל ו"י סמו"ק שנת קמ"א.
ד"ה ה"ן, (ז) ס"ח א"ל
(ח) [ג"ה ח, ט] ו"י ר"ל,
(י) [שנת קמ"א].

הגהות הב"ח

(א) [ב] אמר ליה רב
אחא, ר"ב פ"ח א"ל רב
לרב אחא ברדלא ר' ירמיה
דית' ט': (ב) ר"ש ר"ה
מחן הוא נכונה ומכין בו
במדוכה כדכ"ט: (ג) ר"ה
דהו' ל"ל קליה, ואלו
מהו בחטייה באלכסון:
(ד) ר"ה נבטיה מנכח
כשהגריעין משתברין
נכח קרין מ"ל:
(ה) ט"ח ד"ה א"ח
ביניהו דיע' מאי קרה
כ"י לנש"ל וכו' ר' רב
אלפס והוא ד"שקלו
זכור לחוריה אליהו וכו':
(ו) ר"ה ט' מ"ח וכו'
והשפ"ח נראה דהתני:

הגהות מהר"ר לנרא

[א] ט"ח ד"ה נ"ח וכו' וכו'
לפרש משי"ת ר"ח.
מחשבו הדיבור וכו' דל"ל
ר"ל נ"ח משי"ת ר"ח
ה"ה ל' פרש:

לעזר רש"י

ספיק'א פ"מ"א: קו
גדולה, נבטיה, קרישטי"ט
מכח"ס

מקשרי אלכסונו. ולא בכפ"ו: **מתנ"י** מדוך. הוא כוכבא (א) שמכין בו כדרכו ואין לרין (ט) שני. אבל נמלח נמקוס שיש מלה גסה נפך זו חסם ידוכו ולא נמלח: או **כעץ פרוו**. קף גדולה שקורין פוקי"א דמלה בעי שני (ג) ובגמרא מפרש טעמא: והמלה **כמדוך** של **עץ**. שני בעי אלכסונו כפי שנייה שנייה וזו"ל: **גמ' כל הקדרות**. כל מיני כשביל לריכות מלה הלך מאחמול הוא ידע דאיבעי ליה לדוכה: ואין כל **הקדרות לריכות סגלן**. ואם אינו יודע מה יעלה בלבו לאכול מה: **מפיגין טעמן**. ממירין טעמן אם ידוכו מאחמול. ריחו לא נמר (ירמיה (מח) ממרגמינן לא פג: **ידיע מאחמול מאי קדרה בעי כשולי**. ללשנא קמא בעי שני ללשנא כתרס לא בעי שני: אי נמי. תגלן של מוריקא איכא בינייהו שיש קדרה שמתגלן אותה ככרסו ואינו מפיג טעמו אם נדוך מבעד יוס והוא לא היה יודע מה יבשל ממך ללשנא כתרס בעי שני ללשנא קמא לא בעי שני: **עמסס**. מלה ותגלן (ז'כחד: לא נחלקו אלא לדוכה כפני **עמסה**. כדרכה כשאר תגלן: **כפך וכעץ הפרור**. על ידי שני ולא ברכה ול"ל דהיינו דבר מועט: **ככל דבר סלקא דעפק**. ואפי' נדבר שאין יטול בשנת: **לכל דבר**. ואפי' לקדרה ועל כדכך כדרכה אמרי' כל דבר שישטת הש"ס דעל מה נחלקו דומיא ללא נחלקו קאמר לא נחלקו על התגלן ומלה כחד שנדוכין כדרכן על מה נחלקו לדוך כדרכה על מלה כפני עמסה שני' אומרים כפך כשני ועוד מחמיר ל"ל ולא לקדרה וכו' אומרים לל דבר נדוכית כדרכה ולא הוצרך לפרש שכבר פירש: כי דייבס. מלה: **אלני אלנוי ודוך**. הטה המדוכה על זה דסבר כשמואל דאמר נדוכה כדרכה נמדוך של אן ומיהו שני וזעז בעי לדוכה כדרכה. כמדוכה מלה: **האי לאו מניה דכיסאי הוא**. יודע אני שאין זה בתוך בימי שאסרתי עליהם לדוך כמדוך של אן בלא שני: דהו' ללל קליה. ואילו מהו (א) כשהמטה באלכסון לא היה קולו ללל: **ודילמא סגלן** הו'. שאין לריכין שני: **נבטיה מנכח**. (י) כשהן משברין הגרעינים נשמע קולו כמדוכה כמנכח קרושני"ט: אין עושין טיטני. כ"ט עזרה גדול הוא שבוש החטין עד שנתלקס א' לארבעה דאמרי' כנו"ק (ד"ג): **סריס**. שני דברים יש כאן לא זה דומה לזה קמני אין עושין טיטני הא חלקא דייסא שפיר דמי דאין ערקן מרובה והדר מני אין כותשין כלל: **וליאם אין כותשין**. ואם ידענא דהו' לא מתעבד טיטני: סחם מכתשת היינו גדולה: **אבל קטנה אימא שפיר דמי**. אפילו טיטני: **קא משמע לן**. אין עושין טיטני כלל לפי שאין כותשין שום כתישה במכתשת. והך מכתשת על כדכך לא שנה גדולה ולא שנה קטנה מדמי רישא אין עושין טיטני כלל: **אבל כותשין בקטנה**. דהו' כלאחר יד דיניה אלא לתגלן: **כי הניא נמי מהני**. דלעיל מכתשת גדולה הניא ולא טעם קאמר אלא תרמי קמני אין עושין טיטני כלל אפי' בקטנה ואין כותשין שאר כתישות במכתשת כגון דייסא וסחם מכתשת כגדולה קא מיירי: רבא

מקשרי אצבעותיו ולמעלה (א) מחכו עלה במערבא כיון דמשני אפי' בכולה ידא נמי אלא א"ר אלעזר א"מנפח בידו אחת ובכל כחו: **מתנ"י** בית שמאי אומרים תבלין נדוכין כמדוך של עץ והמלח כפך ובעין הפרור וב"ה אומרים תבלין נדוכין כדרכן כמדוך של אבן והמלח כמדוך של עץ: **גמ'** דכולי עלמא מיהת מלח בעיא שני מ"ט רב הונא ורב חסדא חד אמר כל הקדרות כולן צריכות מלח ואין כל הקדרות צריכות תבלין וחד אמר לכל התבלין כפנין טעמן ומלח אינה מפיגה טעמה מאי בינייהו איכא בינייהו יודע מאי קדרה בעי לבשולי אי נמי במוריקא אמר רב יהודה אמר שמואל כל הנדוכין נדוכין כדרכן ואפילו מלח והא אמרת מלח בעיא שני הוא דאמר כי האי תנא דתניא אמר רבי מאיר לא נחלקו בית שמאי וב"ה על הנדוכין שנדוכין כדרכן ומלח עמהן לא נחלקו אלא לדוכה בפני עזמיה שביה שמאי אומרים מלח כפך ובעין הפרור לצלי אבל לא לקדרה וב"ה אומרים ככל דבר ככל דבר סלקא דעתך אלא אימא לכל דבר (א) א"ל רב אחא ברדלא לבריה רבי רייבית אצלי אצלוי ודוך רב ששת שמע קל כוכבא אמר האי לאו מנוייה דביתאי הוא ודלמא אצלוי אצלי דשמעיה דהוה צליל קליה ודלמא תבלין הו' תבלין נבוחי מנכח קליהו תנו רבנן אין עושין טיטני ואין כותשין במכתשת תרתי הכי קאמר מה מעם אין עושין טיטני לפי שאין כותשין במכתשת ולימא אין כותשין במכתשת אי תני אין משום דמחוי כעובדא דחול כשטומין כרחים שקורין מוליני"ט בלע"ז כדליתא כפ"י (דף כג.) אבל כמדוך (א) לפירוש התוספות דלולין לחומרה מכל מקום שמא דפלפלין מותרין היכא דלא ידע מאי קדרה בעי לבשולי לפי שהן מפיגין טעמן ופלפלין נמי מפיג טעמן מלח קאמר איכא בינייהו פלפלין אלא לפי מה שפירש בשם הגדולים דק"ל דכל הנדוכין נדוכין כדרכן יש להחיר אפי' כי ידע מאי קדרה בעי לבשולי ואפילו לא מפיג טעמו והמחמיר לדוכן מעי"ט הרכה ביחד יתברך גאלהיס וצ"ש המיוחד:

בית הלל אומרים תבלין נדוכין כמדוך של אבן. ותימה דמשמע הכא דתגלן מותר לדוך בלא שני ובמכתשת שנת (דף קמא). קאמר פלפלין כתיבא דכתיבא מלח חדא שרי תרי אסירי וכו' תימא דיש חילוק בין פלפלין לתגלן זה אינו דכהדיא קאמר כותשיתא עלה דהכא פלפלין הרי הוא כותשין וי"ל דהתם מיירי בשנת ומדע דשמתא דהתם מיירי בשנת (א) דלס רואה לומר כ"ט היה לו לפרש (א) כדפירש ר"ח והכא מיירי כ"ט ו"א"כ שרי כדרכו ואפי' כמדוך של אבן אלא מלה של יש לרין שני לדוך אומ' גרעין גרעין אלא (א) שלייעיוני' אין לרין שני הואיל והוא עשוי כ"ט חס:

איכא בינייהו דדע בו' בעי כשפיר. ללשנא קמא בעי שני וללשנא כתרס לא בעי שני אי נמי כהאי שאינו מפיג טעמו ולא ידע ללשנא קמא כתרס לרין שני וללשנא קמא לא לרין שני וספק ר"י שיש לאסור ככל ענין דלולין לחומרה

לחומרה אמר רב חסדא חד אמר כל הקדרות כולן צריכות מלח ואין כל הקדרות צריכות תבלין וחד אמר לכל התבלין כפנין טעמן ומלח אינה מפיגה טעמה מאי בינייהו איכא בינייהו יודע מאי קדרה בעי לבשולי אי נמי במוריקא אמר רב יהודה אמר שמואל כל הנדוכין נדוכין כדרכן ואפילו מלח והא אמרת מלח בעיא שני הוא דאמר כי האי תנא דתניא אמר רבי מאיר לא נחלקו בית שמאי וב"ה על הנדוכין שנדוכין כדרכן ומלח עמהן לא נחלקו אלא לדוכה בפני עזמיה שביה שמאי אומרים מלח כפך ובעין הפרור לצלי אבל לא לקדרה וב"ה אומרים ככל דבר ככל דבר סלקא דעתך אלא אימא לכל דבר (א) א"ל רב אחא ברדלא לבריה רבי רייבית אצלי אצלוי ודוך רב ששת שמע קל כוכבא אמר האי לאו מנוייה דביתאי הוא ודלמא אצלוי אצלי דשמעיה דהוה צליל קליה ודלמא תבלין הו' תבלין נבוחי מנכח קליהו תנו רבנן אין עושין טיטני ואין כותשין במכתשת תרתי הכי קאמר מה מעם אין עושין טיטני לפי שאין כותשין במכתשת ולימא אין כותשין במכתשת אי תני אין משום דמחוי כעובדא דחול כשטומין כרחים שקורין מוליני"ט בלע"ז כדליתא כפ"י (דף כג.) אבל כמדוך (א) לפירוש התוספות דלולין לחומרה מכל מקום שמא דפלפלין מותרין היכא דלא ידע מאי קדרה בעי לבשולי לפי שהן מפיגין טעמן ופלפלין נמי מפיג טעמן מלח קאמר איכא בינייהו פלפלין אלא לפי מה שפירש בשם הגדולים דק"ל דכל הנדוכין נדוכין כדרכן יש להחיר אפי' כי ידע מאי קדרה בעי לבשולי ואפילו לא מפיג טעמו והמחמיר לדוכן מעי"ט הרכה ביחד יתברך גאלהיס וצ"ש המיוחד:

בבל דבר ס"ד. פ"י ואפילו נדבר שאין יטול בשנת כגון סיכי יירי ומורי דמורי בהו ר' שמעון אלא אימא לכל דבר ואפילו לקדרה ואם תאמר ואכתי מאי מיירי דילמא לעולם בעי שני וי"ל כפ"י דשיתת התלמוד ק' היא דדומיא דלא נחלקו קאמר דנחלקו ופי' הכי דלא נחלקו על התגלן ומלה עמהן שנדוכין כדרכן ביחד בלא שני דומיא דהכי נחלקו בית שמאי וב"ה על מלה כפני עמסה לדוכה כדרכה בלא שני: **תרתי**. כלומר למה לי למימר תרמי דתרי אהדי אין עושין טיטני הא חלקא דייסא שפיר דמי דאין ערקן מרובה והדר מני אין כותשין כלל כפ"י: **ב"ה תניא נמי** בבתריא אמר רבי מאיר לא נחלקו בית שמאי וב"ה על הנדוכין שנדוכין כדרכן ומלח עמהן לא נחלקו אלא לדוכה בפני עזמיה שביה שמאי אומרים מלח כפך ובעין הפרור לצלי אבל לא לקדרה וב"ה אומרים ככל דבר ככל דבר סלקא דעתך אלא אימא לכל דבר (א) א"ל רב אחא ברדלא לבריה רבי רייבית אצלי אצלוי ודוך רב ששת שמע קל כוכבא אמר האי לאו מנוייה דביתאי הוא ודלמא אצלוי אצלי דשמעיה דהוה צליל קליה ודלמא תבלין הו' תבלין נבוחי מנכח קליהו תנו רבנן אין עושין טיטני ואין כותשין במכתשת תרתי הכי קאמר מה מעם אין עושין טיטני לפי שאין כותשין במכתשת ולימא אין כותשין במכתשת אי תני אין משום דמחוי כעובדא דחול כשטומין כרחים שקורין מוליני"ט בלע"ז כדליתא כפ"י (דף כג.) אבל כמדוך (א) לפירוש התוספות דלולין לחומרה מכל מקום שמא דפלפלין מותרין היכא דלא ידע מאי קדרה בעי לבשולי לפי שהן מפיגין טעמן ופלפלין נמי מפיג טעמן מלח קאמר איכא בינייהו פלפלין אלא לפי מה שפירש בשם הגדולים דק"ל דכל הנדוכין נדוכין כדרכן יש להחיר אפי' כי ידע מאי קדרה בעי לבשולי ואפילו לא מפיג טעמו והמחמיר לדוכן מעי"ט הרכה ביחד יתברך גאלהיס וצ"ש המיוחד:

רבא

מכח"ס